

41 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Tebliğ grubu	GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞLERİ
Tarih	20.09.1961
Sıra no	41

Götürü usulde vergiye tabi ticaret ve sanat erbabı :

Bilindiği üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda ticaret ve san'at erbabı üç kategoride mütalâa edilmiştir.

Bunlardan birincisi, esnaf muaflığından faydalananlardır. Kanunun 9 uncu maddesinde sayılan bu zümre mükellefler, ticarî ve sınaî kazançları dolayısıyla gelir vergisinden tamamen muaf kılınmışlardır. Bunlar dışında kalan ticaret ve san'at erbabı ise ticarî ve sınaî faaliyetleri sebebiyle gelir vergisine tabi tutulacaklardır. Ancak, vergilendirilmeleri ya götürü usulde veya gerçek usulde olacaktır.

Götürü veya gerçek usulün hududu ise, 193 sayılı Kanunun 47 ve 48 inci maddelerinde tesbit olunmuştur.

Buna göre, mezkûr maddelerde yazılı genel ve özel şartları topluca haiz olan ticaret ve san'at erbabının ticarî kazancı, götürü usulde, bu şartları haiz olmıyanların ticarî kazancı ise gerçek usulde, vergilendirilecektir.

Ticaret ve san'at erbabından kimlerin götürü usulde gelir vergisine tabi olacakları 39 sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde etraflıca açıklanmış olduğundan, burada tekrarına lüzum görülmemiştir. Ancak aynı tebliğde, kâr hadleri emsallerine nazaran bariz derecede düşük olan tekel maddeleri, damga pulu, millî piyango bileti, akar yakıt ve bunlara benzer sair emtianın alım satımı ile uğraşanlarda nazara alınacak alım ve satım ölçülerinin 48 inci maddenin son fıkrasına müsteniden tesbit ve ayrıca bildirileceği açıklanmıştır.

193 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin son fıkrasındaki hüküm, kaldırılan 5421 sayılı Kanunun 6582 ve 6838 sayılı Kanunlarla tadil edilen 11 inci maddesinin son bendinde de mevcut idi. Mevzubahis hükmün tatbikatı ile alâkalı olarak, ilgili Bakanlıkların mütalâalarını almak suretiyle bu defa yapılan tetkikler sonunda, 35 sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde (Sahife 9-13) bu kabil emtia için tesbit edilmiş olan alım ve satım hadlerinin 193 sayılı Kanunun uygulanmasında da aynen nazara alınması Bakanlığımca muvafık mütalâa edilmiştir.

Bu itibarla anılan 48 inci maddenin son fıkrasında yazılı emtia ticareti ile uğraşanların götürülük şartlarını haiz olup olmadıkları mezkûr Genel Tebliğde belirtilen hadlere bakılarak tâyin edilecektir.

Götürü usulde vergiye tabi ticaret ve san'at erbabının iş nev'ilerini gösterir cetveller ve götürü kazancın tesbit şekli :

1. İş nev'ilerini gösterir cetveller;

Gelir Vergisi Kanununun 46 ıncı maddesinde; 47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartları topluca haiz olanların ticarî ve sınaî işlerden sağladıkları sâfi kazançlarının Maliye Bakanlığınca tanzim edilecek iş cetvellerinde belirtilen iş nev'ilerine göre ve Vergi Usul Kanunundaki esaslar dairesinde, götürü olarak tesbit olunacağı hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Mezkûr maddeye uyularak, götürü usulde vergiye tabi ticaret ve san'at erbabının iş nev'ilerini gösterir cetveller Bakanlığımızca hazırlanıp tab ve tevzi edilmiş bulunmaktadır. Cetvellerin, incelenmesinden de anlaşılacağı üzere iş nev'ileri, mahiyet ve vasıflarına göre toplanmış ve her biri ayrı bir cetvel halinde gösterilmiştir. Bilhassa götürülük hudutları içerisine giren bütün ticaret ve san'at iş nev'ilerinin kavranmasına çalışılmıştır. Meselâ motorlu taşıma vasıtaları; lüks taksi, hususî taksi, taksi, dolmuş, kamyon, kamyonet ve pikâp, otobüs diye vasitanın nev'i ve cinsine göre, ayrı ayrı nazara alınmış ve insan taşıyanlarda yolcu kapasitesi, yük taşıyanlarda tonaj esas alınarak her vasıta ayrıca tali sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. Bununla beraber hususî ve mahallî olmaları dolayısıyla veya sair sebeplerle bazı iş nev'ilerinin cetvellere ithâl edilmemiş olabileceği nazara alınarak, bunlar için de cetvellerde yer ayrılmış bulunmaktadır. Tesbit edilecek bu kabil iş nev'ileri cetveldeki mahsus yerlerine kaydedilmek suretiyle derhal takdir işlemine tevessül olunacak ve keyfiyet Bakanlığa da bildirilecektir.

2. Götürü usulde ticarî kazancın tesbit şekli;

